

การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ของสภามหาวิทยาลัย

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ไทย ทิพย์สุวรรณกุล

สถานภาพเดิมเป็นอย่างไร ?

หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง

1. หน่วยปฏิบัติในมหาวิทยาลัย
2. หน่วยตรวจสอบภายใน
3. สภามหาวิทยาลัย
4. สำนักงบประมาณ
5. สกอ.
6. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วิธีการดำเนินงาน

1. สอบทานข้อมูลการเงินและการดำเนินงาน
2. สอบทานประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร
3. สอบทานการดูแลรักษาทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย
4. เสนอแนะแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหา

ทำไมต้องจัดระบบให้ชัดเจน ?

หลักเหตุผล

สภามหาวิทยาลัยต้องมีสารสนเทศเพื่อใช้ในการ “กำหนด
กำกับ สนับสนุน” ฝ่ายบริหาร ได้ตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งได้แก่

1. นโยบายของมหาวิทยาลัย บรรลุผลตามเป้าหมายหรือไม่ เพียงใด
2. โครงการ/กิจกรรมที่ได้รับงบประมาณ ดำเนินงาน แล้วเสร็จอย่าง
มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดหรือไม่ เพียงใด
3. การบริหารของมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสม ถูกต้องหรือไม่
เพียงใด
4. การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีปัญหา อุปสรรคหรือไม่
ควรปรับปรุง พัฒนาอย่างไร

หลักกฎหมาย

พรบ. มหาวิทยาลัยทุกแห่ง จะกำหนดอำนาจหน้าที่
ของสภามหาวิทยาลัย ไว้ดังนี้ (ที่สำคัญและเกี่ยวข้อง)

1. ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย
2. วางระเบียบ ออกประกาศ ข้อกำหนดและข้อบังคับ
ที่เกี่ยวข้อง
3. แต่งตั้งกรรมการ/อนุกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ตามที่
สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

หลักกฎหมาย (ต่อ)

ต่อมา พรบ.มหาวิทยาลัยหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ จะกำหนดรายละเอียดไว้เป็นการเฉพาะ ดังนี้

หมวดที่ 4 “การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล”

ให้มีคณะกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (ม. 49)
ทำหน้าที่ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน (1) ประสิทธิภาพ
ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดการศึกษา และการวิจัย
(2) ผลงานของมหาวิทยาลัยและอธิการบดี (ม. 50)

หลักการสำคัญคืออะไร?

เสริมสร้างให้มหาวิทยาลัยมีความเข้มแข็ง
ด้านการกำกับ ดูแลกิจการ
สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อมหาวิทยาลัยและสังคม

1. มุ่งสู่การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) ของสภามหาวิทยาลัย
2. เป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารของฝ่ายบริหาร เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร มิใช่การจับผิด
3. ครอบคลุมภารกิจของมหาวิทยาลัย ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหาร
4. เน้นการทำงานแบบกัลยาณมิตร (Positive Mental Auditing)
5. เน้นการตรวจสอบด้านการเงิน (Accounting) การบริหารจัดการ (Management) และผลสำเร็จของงาน (Performance)

Positive ← **P** → **Performance**

Mental ← **M** → **Management**

Auditing ← **A** → **Accounting**

**คณะกรรมการตามระบบงานนี้
มีงานสำคัญอะไรบ้าง ?**

ภารกิจสำคัญ 3 ประการ

1. การติดตาม (Monitoring)
2. การตรวจสอบ (Auditing)
3. การประเมินผล (Evaluation)

อะไรคือประเด็นสำคัญในการพัฒนาระบบงาน ?

สาระสำคัญ 3 ประการ

1. โครงสร้างคณะกรรมการ
2. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
3. รูปแบบและวิธีดำเนินงาน

**อะไรคือปัจจัยแห่งความสำเร็จ
ของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล?**

1. ความเป็นอิสระของผู้ปฏิบัติงานจากการครอบงำของฝ่ายบริหาร
2. คุณภาพของผู้ปฏิบัติงาน (ความรู้/ประสบการณ์)
3. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ดี
4. งบประมาณที่เพียงพอ
5. รูปแบบ/วิธีการที่ถูกต้อง (กัลยาณมิตร/สร้างสรรค์/ไม่มุ่งจับผิด)

6. ความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงาน
7. การเลือกใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จที่ Valid และ Relevant
8. ข้อบังคับ คู่มือที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม
9. ทุกฝ่ายเข้าใจธรรมชาติและประโยชน์ของระบบงาน
10. ความยืดหยุ่น สามารถใช้บริการจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก

ปัจจัยสำคัญที่สุดคือ “ความเป็นอิสระของผู้ปฏิบัติงาน”

ฝ่ายบริหารกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

1. ปรับทัศนคติ
2. ให้ความร่วมมือ
3. สนับสนุน
4. พัฒนาศักยภาพของฝ่ายปฏิบัติ
5. ปรับปรุง/พัฒนางานตามข้อเสนอแนะ

ผลที่คาดหวังคืออะไร?

1. สภามหาวิทยาลัยดำเนินการกิจด้านนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สภามหาวิทยาลัย สามารถ กำกับ สนับสนุน ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง
3. สภามหาวิทยาลัยมีระบบงานที่สามารถแก้ไขปัญหาจากเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ทันเวลา

4. สามารถพัฒนามหาวิทยาลัยตามทิศทางและนโยบาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ฝ่ายบริหารบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
6. บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างกว้างขวาง ในรูปแบบที่เหมาะสม
7. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่รัฐ และสังคม (โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยของรัฐ)